

Men er det da muligt, at der kan opstaa en højere Moral? Er ikke Mandens Natur saaledes, at sandt Ængifte er utænkeligt, og er ikke Kvindens Natur en Frugt af hele hendes Opdragelse, af de strængere Krav, Samfundet har stillet til hende, af den Uvidenhed, hun i gamle Dage blev holdt i, og vil hun ikke blive en helt anden, naar alle Skranker falder.

Herpaa kan kun Kvinderne selv svare, og det er min Tro, at Kvinderne her staar overfor en af sine største Opgaver i Verden.

I saa mange Ting staar Kvinderne endnu under Mændene, deres Intelligens og Karakter er ikke saa stærkt udviklet som Mændenes, og de har ikke Mændenes Overblik. Men paa ét Punkt staar de over Mændene: de fleste Kvinder har et langt større Herredømme over sit Sanseliv end Flertallet af Mænd. Deres Sanseliv er taget i Tjeneste af højere, renere Følelser end Mændenes ofte er. En Mand skrev en Gang: „Mandens Tilfredsstillelse ligger i selve Akten, næsten ligegyldig, hvem der er dens Genstand. Kvindens Lyst drejer sig næsten udelukkende om Aktens Subjekt, den, hvem hun efter frit Valg og i fri Hengivelse udkaarer“.

Hvilken uhyre Rigdom er dette ikke! Kvinderne er paa det Punkt mere Menneske end Mændene. Og denne Rigdom bør de bruge, at den kan komme hele Samfundet til Gode! Kan Mændene da ikke blive fuldt Menneske paa det Punkt? Jo og atter jo! Hvad Under, at Sanselivet hos Mændene hyppig har saa stor en Magt? Opdragelsen har ikke modarbejdet dette tilstrækkelig, og Samfundet har nærmest fundet det i sin Orden. Blot et saadant lille Træk, som dette — der er en virkelig Oplevelse — at en halvvoksen Pige læser en Bog, og Moderen river den ud af hendes Haand, men Pigebarnet siger: „Ja, men den sad min Broder jo lige og læste i“, og faar det Svar: „Ja, han er jo en Dreng“. Er det ikke talende? Hvad Under, at Sanserne faar Magt, naar Fantasien sættes i Bevægelse i Drenggeaarene? Og hvad møder den unge Mand, naar han kommer til Hovedstaden? „Du er ingen Mand, naar du ikke har med Kvinder at gøre“.

Se, denne falske Moral skal Kvinderne af al sin Magt modarbejde. Moderen skal værne sin Dreng saavel som sin Pige, og den unge Kvinde skal holde Idealet højt for den unge Mand, saa at han lærer at bevare sit Legeme rent, til han en Gang møder den Kvinde, han vil bede om at blive sin Hustru og sine Børns Moder. Men Kvinderne skal ikke lade sig bilde ind af Literaturen, at de lider under

at leve et afholdende Liv, indtil den rette Kærlighed vaagner.

Bergstrøm grunder sin Mening om, at løse Forbindelser bør afløse Ægteskabet, paa den Paastand, at ikke alene unge Mænd, men ogsaa unge Kvinder trænger til et Kærlighedsforhold i Ungdommen og viser, hvor sørgelige Forholdene vil blive, hvis de ikke faar det (Søsteren Gertrud), samt hævder, at i vort moderne Samfund har de unge ikke Raad til at gifte sig og forsørge Børn, allerede mens de er helt unge.

At der gives Kvinder som Gertrud, hos hvem Kønslivet er saa unormalt udviklet, kan selvfølgelig ikke benægtes, men de hører absolut til Undtagelserne.

Det er sandt, at vel omtrent enhver Kvinde trænger til et Kærlighedsforhold, og at hvis hun ikke faar det, bliver der et Savn i hendes Liv, som hun vil lide meget under. Men det er hovedsagelig et sjæleligt Savn, Trangen til at have et Menneske at elske og dele Livet med, samt til at blive Moder.

Dette — og intet andet — er absolut det store Flertal af Kvinders Trang. Og denne Trang tilfredsstilles ikke af et hemmeligt kønsligt Forhold, som ved Kunst holdes barnløst. For mange Mænds Vedkommende kan et saadant Forhold sikkert være tilstrækkeligt — dog ikke for de bedste — for Kvinderne ikke. Og en Ting vil uvægerlig følge i Fodsporene paa den Samfundsorden, hvor Kønssforbindelser skal være en Privatsag, nemlig Løgnen! Der er Løgn nok i vort Samfund; skal vi nu komme dertil, at det er en dagligdags Ting, at de unge indgaar hemmelige kønslige Forbindelser, vil det blive et Væv af Løgn og Forstillelse, som ingen Grænse kender. Der er ofte i Kampen mellem Ægteskabets og den frie Kærligheds Tilhængere blevet sagt, at der var ingen Grund til at gøre sit Forhold kendt for Verden, førend der kom Børn. Jo, i Sandhedens Navn er der Grund til det!

Det er nu anset for uhæderligt at gøre Kur til en gift Kone eller en forlovet Pige, men naar man ikke véd, hvem der er „gift“, kan man jo ikke undgaa dette.

Nej, lad de unge være forelskede og sværme uden at give efter for Sanserne — koster det end Kamp, da er denne Kamp kun sund og styrker Karakteren. Først naar Elskoven er kommen ind under Erkendelsens og Viljens Herredømme, først da er den værdig at bære Navnet Kærlighed.

At Kampen for Tilværelsen er saa haard, at mange unge ikke kan gifte sig, naar de gerne vilde, er sørgeligt; men det er paa